

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

Akademický rok 2021/22

Magisterská práce: Liesbeth Bronsema, *Staroměstské náměstí v Praze jako místo evropské paměti*

Vedoucí práce PhDr. Blanka Altová, posudek

Téma práce je vyústěním studentčina zájmu o architekturu, urbanismus a formování i fungování veřejného prostoru. Impulsem k zaměření práce na Staroměstské náměstí v Praze byly události spojené s nedávným obnovením Mariánského sloupu. Smyslem zadání práce však nebylo postihnout dějiny staroměstského Mariánského sloupu, ale snaha, aby studentka tuto událost vnímala ze své pozice v současnosti jako důsledek vztahů mezi společnostmi – utvářením a fungováním veřejného prostoru – a politikou paměti v širším evropském kulturně historickém kontextu. Není to tedy příklad práce, která má jasně určený cíl, k němuž vede již prošlapaná cesta, ale je to náročná výprava do složitého terénu, ve kterém se musí naučit orientovat, hledat ukazatele, nástroje a přístupy a hlavně si uvědomovat vztahy mezi společenskými – kulturními dějinami – politikou – a pamětí.

Na formulaci zadání práce jsme se dohodly 22. února 2022. Studentka práci odevzdala 30. června téhož roku. Pravidelně konzultovat jsme začaly na přelomu dubna a května. Přiznám se, že mě pak tak časné odevzdání práce překvapilo, zaskočilo, protože jsem si byla vědoma, jak je zadání náročné. Při konzultacích jsme zpočátku probíraly základní orientaci v historii místa, mohly jsme navázat na předchozí spolupráci na seminární práci z vizuální kultury. Pro magisterskou práci jsme však zvolily koncept paměťových studií, to bylo pro studentku nové hledisko – zkoumat náměstí jako místo paměti a veřejný prostor. Ovšem dříve než jsme spolu stačily prověřit možnosti tohoto teoretického rámce a provést výběr a kritiku relevantních pramenů a metod, se studentka rozhodla práci v nejbližším termínu odevzdat. Snažila jsem se akceptovat její rozhodnutí, znamenalo to v relativně krátkém čase korigovat pouze do té doby sepsané texty (kompilace z literatury), nebyl čas ji vést k rozhodnutím, o koncepčních změnách, k účelnějšímu výběru a hlubšímu pochopení teoretických a metodických přístupů a jejich uplatnění v badatelské praxi, v práci s prameny apod., ani k potřebné redukci či vyváženosti jednotlivých kapitol a promyšlené volbě funkčních historických předělů, které by propojily a ozřejmily vztahy vývoje veřejného prostoru, společnosti a politiky paměti v daném místě a v širších souvislostech.

Musím však ocenit, že i v situaci, kdy bylo zřejmé, že jí chybí řada potřebných poznatků a hlubší poznání terénu, do kterého se vydala, studentka pracovala samostatně, usilovně a nepropadala panice. Vyhledávala si další relevantní prameny a literaturu nad rámec zadání, ambiciózně rozvíjela své téma. Je fakt, že si tím občas způsobila další zbytečné komplikace, místy se utápěla v detailech nebo podružných tématech a ztrácela ze zřetele potřebné souvislosti. Tak došlo k tomu, že práci odevzdala ve fázi, kdy příprava na aplikaci paměťových konceptů v konkrétním místě a situacích ustrnula ve fázi studia dějin paměťových studií a nedospěla k jejich výběru a aplikaci. Kulturně historické kapitoly jsou předloženy jako kompilace odborné literatury – z té vyplývá i předběžný výběr figur /míst paměti, kterému však chybí zakotvení v analýze a kritice pramenů. Bohužel však také obsahují již oponentem zmíněné faktické a vyjadřovací nepřesnosti, chyby – a to zejména pasáže

ze současných dějin. Nedošlo však k propojení historického vývoje, obsahu paměti a funkce veřejného prostoru. I tyto kapitoly by ještě vyžadovaly další úpravy, aby byly proporčně vyvážené.

Vzhledem k pochopitelnému nedostatku zkušeností nemohla studentka v tak krátkém čase toto náročné zadání splnit lépe. K odevzdání práce se rozhodla ukvapeně, snad i pod tlakem snahy pokračovat dále ve studiu. Víím však z předchozí spolupráce, že i když má sklony přistupovat k jednotlivým úkolům zprvu dost ze široka, tak je schopná trpělivě a samostatně své poznatky a úvahy precizovat, domýšlet a korigovat. Liesbeth Bronsema rozhodně nepředstavuje pasivní studijní typ, ale naopak je příkladem studentky, která má „svou hlavu“ (v dobrém i zlém ;-), ví, co chce, dokáže si najít současné téma a uvědomuje si, že ho může pochopit v historické retrospektivě /perspektivě. Její práci tedy i přes uvedené výhrady doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou 2 až tři (podle výsledku obhajoby). Věřím, že je pro ni tato situace, kdy doplácí na to, že si nevytvořila podmínky k potřebnému odstupu /nadhledu a rozvaze, cenným poučením. Víím, že Liesbeth Bronsema ráda a usilovně hledá vlastní, osobitá řešení. Nakonec i v této předložené práci stojí na prahu zajímavého zjištění, proč je právě současné Staroměstské náměstí tolik zatížené pamětí a je tak zvláštním veřejným prostorem. Při obhajobě bych byla ráda, kdyby se znovu s odstupem pokusila na tuto otázku odpovědět.

Blanka Altová

V Trstěnici dne 10.9. 2022